

อนันต์ พิริยะภัทรกิจ 2558: การสร้างลูกผสมข้ามชนิด และข้ามสกุลของมหาพรหม และกล้วยหนุ่สัง ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (เกษตรเขตร้อน) สาขาวิชาเกษตรเขตร้อน คณะเกษตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ธัญญา เตชะศีลพิทักษ์, M.S. 157 หน้า

ศึกษาการสร้างลูกผสมข้ามชนิด และข้ามสกุลของมหาพรหม และกล้วยหนุ่สัง จำนวน 5 ชนิด คือ สกุลมหาพรหม (กลาย มหาพรหมราชินี มะป่วน) และสกุลกล้วยหนุ่สัง (กล้วยหนุ่สัง และนมแมว) ปลูกเลี้ยงและทำการทดลอง ณ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ถึง ปี พ.ศ. 2557 ด้วยการจับคู่เพื่อผสมชนิดเดียวกัน ข้ามชนิด และข้ามสกุล รวมทั้งศึกษาสัณฐานวิทยาของดอก และลักษณะการออกดอกของแม่พันธุ์และพ่อพันธุ์ ซึ่งพบว่าสกุลมหาพรหม ดอกออกเฉพาะตรงข้ามใบ ส่วนสกุลกล้วยหนุ่สัง ดอกออกบริเวณตรงข้ามใบ ซอกใบ และปลายยอด สำหรับการผสมเกสร เกสรเพศเมียของทุกพันธุ์จะพร้อมรับการผสมในช่วงเช้าของวันแรกที่ดอกบาน ในขณะที่เกสรเพศผู้จะเริ่มปลดปล่อยละอองเรณูภายหลังดอกบาน 2 - 3 วัน

การผสมข้ามชนิดมีเปอร์เซ็นต์การผสมติดเฉพาะสกุลมหาพรหม ส่วนการผสมข้ามสกุลไม่สามารถผสมกันได้ เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดพันธุ์ ระหว่าง เมล็ดพันธุ์แท้กับเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการผสมข้ามชนิด พบว่า เมล็ดพันธุ์แท้มีเปอร์เซ็นต์การงอกมากกว่าเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการผสมข้าม แต่ระยะเวลาที่เมล็ดงอกไม่แตกต่างกัน

การผสมข้ามชนิดของสกุลมหาพรหมได้ลูกผสมทั้งสิ้น 4 คู่ผสม คือ คู่ที่ 1 (กลาย x มหาพรหมราชินี) ใบเรียวยาวแหลม สีเขียวเข้ม กลีบดอกชั้นนอกสีเหลืองอ่อน ชั้นในสีชมพูเข้ม ดอกมีกลิ่นหอมแรง คู่ที่ 2 (กลาย x มะป่วน) ทรงพุ่มเล็ก ใบมีขนาดเล็ก กลีบดอกชั้นนอกสีเหลืองอ่อน และสั้น กลีบดอกชั้นในยาว สามารถออกดอกได้เร็ว คู่ที่ 3 (มะป่วน x กลาย) ใบบางขนาดเล็ก กลีบดอกชั้นนอกสีเหลืองอ่อน ชั้นในลายแดง เช่นเดียวกับมะป่วน แต่สามารถออกดอกได้ตั้งแต่ทรงพุ่มขนาดเล็ก และคู่ที่ 4 (มะป่วน x มหาพรหมราชินี) ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่ ใบบางมีขนาดกว้าง เส้นใบเด่นชัด แต่ยังไม่ออกดอกในช่วงระยะเวลา 2 ปี เช่นเดียวกับแม่พันธุ์ – พ่อพันธุ์